No. 113. DONDERDAG 20 SEPTEMBER. 1860

ZEVEN EN DERTIGSTE JAARGANG

PROVINCIALE DRENTSCHE EN ASSER COURANT.

De uitgave dezer COURANT geschiedt op DINGSDAG, DONDERDAG en ZATURDAG. De prijs is per *drie maanden* te Assen ƒ 2.30, buiten Assen franco per post ƒ 2.45. — De prijs der Advertentien is van een tot vijf regels ƒ 1.00, en voor elken regel meer ƒ »-15, behalve ƒ »-35 zegelregt.

VERGADERING
van den Raad der Gemeente Assen, ZATURDAG den 22 Sept. 1860, des avonds te 6½ uur.

De COMMISSARIS des KONINGS in de provincie Drenthe;

Brengt ter algemeene kennis van de besturen en ingezetenen der belang hebbende gemeente in deze provincie dat volgens eene van Gedeputeerde Staten van Overijssel ontvangene kennisgeving, door den gemeenteraad van Avereest besloten is, om de veemarkten, die tot dus verre in die gemeente aan de Balkbrug gehouden zijn, op den derden Dingsdag in Julij en op de laatsten Dingsdag in Augustus, voortaan, *in plaats van op die dagen*, te doen plaats hebben *op den derden* WOENSDAG *in Julij* en op den *laatsten* WOENSDAG *van Augustus*

Zullende de bedoelde besturen of ingezetenen, wanneer zij daartegen bezwaren mogten hebben, en zij er belang in stellen, dat de daarop worde gelet, die bezwaren *binnen tien dagen naar heden* schriftelijk aan dit collegie moeten mededeelen.

Assen den 19 September 1860.

De Commissaris des Konings voornoemd,
DE VOS VAN STEENWIJK.

OVERZIGT DER BELANGRIJKSTE GEBEURTENISSEN.

20 September.

Er is geen nieuws.

Victor Emmanuel zal van den Kerkelijken Staat nemen zooveel hem behaagt, 't onmiddelijk gebied van den Paus eerbiedigen, welligt *doen* eerbiedigen, zelfs door *Garribaldi* en dezen trachten terug te houden van een aanval tegen Venetie.

Frankrijk mompelt intusschen en geeft raad — Oostenrijk neemt eene voorname houding aan en roept : „zoo lang gij *mij* niet raakt, zal ik u ongemoeid laten begaan" — de Czaar roept : „zóó kan het *op den duur* niet!" en Pruissen antwoordt het liefst in 't geheel niet.

De groote vraag is en blijft echter : zal *Garribaldi* Rome eerbiedigen? Zal hij niet zeggen : de geestelijke Opperpriester heeft genoeg aan het Vatikaan? Zal hij Venetie aan zijn lot overlaten?

Er zijn, die hopen, dat *Pius* IX vrijwillig Rome uittrekke en *Garribaldi* er, zonder slag of stoot, binnen marchere — er zijn, die beweren, dat ook *Napoleon* III dat wenscht, wijl daardoor de Italiaansche kwestie veel eerder tot een goed einde zou zijn te brengen, maar *Pius* IX zal daartoe niet ligtelijk besluiten. Hij weet, dat het Fransche garnizoen hem *moet* beschermen en waagt dus veel.

Hoe 't zij — de Sardiniers vielen in den Kerkelijken Staat, om er meester te zijn van de beweging, en *Garribaldi* aan den leiband te houden, althans van al te stoute sprongen te weerhouden.

Ancona wordt hoogstwaarschijnlijk op dit oogenblik door de Sardiniers belegerd, en men gelooft niet, dat *Lamoricière* lang weerstand zal kunnen bieden.

Volgens sommigen zou hij zich met zijne 20,000 man voegen bij de 40.000, die Koning *Franciscus* II te Gaëta heeft vereenigd en met deze *Garribaldi* slag leveren.

Het schijnt alzoo, dat *Franciscus* II nog altijd te Gaeta is met een geheel nieuw stel Ministers.

Z. M. Koning *Victor Emmanuel* heeft in den morgen van 11 dezer audientie verleend aan de deputatie, welke uit de Marken en uit Umbrie gekomen was, om zijne bescherming in te roepen voor de gewesten harer inwoning, die aan de woesthededen van huurlingen uit alle natien bloot staan.

Zijne Majesteit, door den toestand van de bevolking dier gewesten en door de haar bedreigende gevaren innig bewogen, heeft op zich genomen haar te beschermen en heeft aan zijne troepen bevel gegeven, die provincien binnen te trekken, om er de orde te handhaven en de herhaling der jammeren van Perugia te beletten.

De proclamatie des Konings aan het leger, dat de grenzen van den Kerkelijken Staat overtrok, luidt aldus:

„Soldaten!

„Gij trekt de Marken en Umbrie binnen, om er in de geteisterde steden de burgerlijke orde te herstellen en om aan de bevolking vrijheid tot het uiten harer wenschen te verleenen. Sterke legers hebt gij niet te bestrijden, maar ongelukkige Italiaansche gewesten te bevrijden van benden buitenlandsche gelukzoekers.

„Gij gaat niet voor de mij of Italie aangedane beleedigingen, wraak oefenen, maar beletten, dat het volk zich door zijnen haat late vervoeren, om zich aan eene slechte regering te wreken.

„Aan de lieden, welke in hunne dwaasheid de liefde voor het Italiaansche vaderland met Mohammedaansche dweepzucht gelijk stellen, zult gij door uw voorbeeld vergevensgezindheid en Christelijke verdraagzaamheid leeren.

„Met al de groote Mogendheden in vrede zijnde en afkeerig van twist zoeken, wil ik uit Midden-Italie eene bron van aanhoudende wanordelijkheden en beroeringen wegnemen en ik wil den zetel ontzien van het hoofd der Kerk, aan hetwelk ik altijd bereid ben, in overleg met de bevriende en verbonden Mogendheden, al de onderpanden van onafhankelijkheid en veiligheid te geven, welke zijne verblinde raadslieden hebben prijs gegeven aan de dweepzucht eener verdwaasde secte, die tegen mijn gezag en tegen de vrijheid der natie zamenspant.

„Soldaten, men beschuldigt mij van eerzucht. Het is waar, ik zoek eer, de eer namelijk van het beginsel der zedelijke orde in Italie te herstellen en van Europa voor het bestendige gevaar van oorlog en revolutie te behoeden."

De generaal *Cialdini* heeft, bij den intogt in het Pauselijk gebied, aan zijne troepen de volgende dagorder gerigt, wier heftige toon te Turyn vrij wat afkeuring heeft gevonden:

„Soldaten van het vierde corps!

„Ik leid u ten strijde tegen eene bende buitenlandsche gelukzoekers, welke door gouddorst en plunderzucht naar ons land gedreven zijn.

„Bestrijdt, verdrijft onverbiddelijk die ellendige moordenaren! Uwe hand doe hen de verbolgenheid gevoelen van een volk, hetwelk zijne nationaliteit en zijne onafhankelijkheid beoogt.

„Soldaten! Perugia roept om wraak, en het zal, al is het laat, gewroken worden"

Garribaldi heeft den 10den dezer uit Napels eene proclamatie aan de bevolking van Palermo gerigt van den volgenden inhoud :

„Nabij of van u verwijderd, altijd ben ik met mijn hart bij u, ingezetenen van Parlermo, mijn leven lang.

„Toegenegenheid, gezamenlijk verrigte arbeid, gezamenlijk doorgestane gevaren, gezamenlijk verworven roem verbinden mij aan u met onverbrekelijke banden. In het binnenste van mijne ziel ontroerd zijnde, en uit mijn Italiaansch gemoed sprekende, heb ik de zekerheid dat gij de waarheid mijner woorden niet in twijfel trekt.

„Voor het belang onzer gemeenschappelijke zaak mij van u moetende scheiden, heb ik *Depretis*, als een ander ik, bij u achtergelaten. *Depretis* is mijn gevolmagtigde bij het goede volk van Sicilie. Hij vertegenwoordigt meer dan mij; hij vertegenwoordigt het denkbeeld van nationaliteit, het heilige denkbeeld: Italie en *Victor Emmanuel*! *Depretis* zal aan het beminde volk van Sicilie den dag van de vereeniging des eilands met het overige van het vrije Italie aankondigen. Doch het is *Depretis*, welke, getrouw aan mijne voorschriften en aan Italie's belang, dien gelukkigen dag moet bepalen.

„De ellendelingen, welke u thans van aanhechting spreken, volk van Sicilie, zijn denzelfden die u daarvan eene maand geleden spraken. Vraag hen, o volk, hoe ik den strijd voor Italie's vrijheid zou hebben kunnen voortzetten, indien ik aan hunne armzalige personele belangen het oor had geleend.

„Zou ik dan in staat geweest zijn u heden eene liefdevolle groete uit de schoone hoofdstad van het zuiden van Italie's vaste land toe te zenden?

„Gij moet dus, o bevolking van Palermo, aan de lafaards, welke zich schuil hielden, toen gij op de barricaden streedt, namens uwe *Garribaldi* zeggen, dat de vereeniging met het Koningrijk van *Victor Emmanuel* weldra door ons zal worden afgekondigd, maar op het Quirinaal, wanneer Italie al zijne kinderen aldaar vereenigd zien, hen allen als vrije lieden aan zijne doorluchtige borst drukken en hen er zegenen kan."

Den 13den heeft *Garribaldi* te Napels de volgende dagorder aan het Napelsche leger gerigt :

„Zoo *Garribaldi* door u niet als wapenbroeder wordt versmaad, wil hij aan uwe zijde tegen de vijanden des vaderlands strijden. Weg met onze twisten, de eeuwenoude kwaal van ons land.

„Italie, de overblijfsels zijner ketenen schuddende, wijst ons noordwaarts den weg der eer naar het laatste hol der dwingelandij.

„Ik beloof u maar één ding, te weten : u in het gevecht te zullen brengen."

Een Engelschman de heer *Edwin James* berigt op de volgende wijze zijn bezoek aan *Garribaldi* te Salerno gebragt. Door een Amerikaan, tot den staf behoorende, werd hij bij den generaal geleid. „Daar ontmoette ik, zegt *James*, in eene slaapkamer, die gevuld was met zijnen staf en de plaatselijke overheid, den belangloozen en dapperen bevrijder van Italie, in zijn rood overhemd, linnen broek en versleten laarzen. Daar bij den spiegel stond, terwijl hij zijne lange dunne haren kamde, de grootste patriot sedert *Washington*. Wij werden aangediend, en hij bleef eenige oogenblikken in dezelfde houding, doch was blijkbaar in gedachten verdiept. Hij gaf ons een hartelijken handruk, vroeg met de grootste belangstelling naar den toestand van Napels, of de Koning die stad reeds verlaten had toen wij vertrokken (6 Sept.) en of er zich troepen tusschen Eboli en Salerno bevonden; doch zijn voornaamste wensch was de gevoelens van het Engelsche volk te kennen, met opzigt tot de groote zending die hij te volbrengen had. Hij prees zeer onzen admiraal te Napels en verzocht ons hem 's avonds weder te Eboli te bezoeken, werwaarts hij, na van paarden verwisseld te hebben, zich spoedde. Hij verklaarde Napels zoo spoedig mogelijk te willen nemen, en indien het zijn kon, zonder een enkel menschenleven op te offeren. Alles bewoog zich in opgewondenheid te Salerno. De nationale garde was in grooten getale opgekomen en voerde zoo goed mogelijk muziekstukken uit. Afgevaardigde Priesters en Franciskaner monniken verdrongen zich om *Garribaldi*. Vrouwen en kinderen wierpen bloemen in de kamer, terwijl hij op een ouden, zwakken stoel in den hoek zat, onbewogen en kalm. Zijn voorkomen heeft iets eenvoudigs en grootsch, dat zeer treft—iets bedaards en beradens, doch toen hij het onderwerp der Fransche politiek behandelde, vonkelde zijn blik eensklaps, en sprak hij in korte puntige volzinnen over de deelneming der Fransche natie in zijne zaak, doch over den Keizer in bewoordingen, die het niet noodig is te herhalen"

De Oostenrijksche oorlogs-marine wordt opgegeven, thans te bestaan uit 74 schepen van meer of minder grootte, te zamen omstreeks 900 stukken voerende; en men vleit zich te Weenen met de hoop dat zij tegen de vereenigde zeemagt van Napels en Sardinie met goede kans den strijd zal kunnen wagen ofschoon zij tot nog toe geene gelegenheid geeft gehad om van hare deugdelijkheid te doen blijken.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

— De troonrede waarmede Z. M. de Koning de zitting der Staten-Generaal heeft geopend, is van den volgende inhoud:

Mijne Heeren!

Wederom mag ik Uwe Vergadering openen met een gevoel van dankbaarheid. Ons Vaderland, mild gezegend, handhaaft zich op zijne plaats onder de overige Staten.

Onze betrekkingen met alle Mogendheden dragen blijken eener wederzijds gewenschte vriendschap.

Onze Zee- en Landmagt gaan loffelijk voort, zich meer en meer in staat te stellen, ten allen tijde haar pligt te doen, en de middelen, welke door Uwe medewerking verstrekt zijn om het grondgebied des Rijks te beschermen, worden met zorg aangewend. Nieuwe verordeningen omtrent de grondwettige verpligting tot het dragen der wapenen worden sedert lang vereischt: eene wet tot regeling van de sterkte en de inrigting der Nationale Militie zal U eerlang ter overweging worden toegezonden.

De gezondheids-toestand der ingezetenen is verbeterd. Ik wensch dat de wettelijke regeling van de uitoefening der Geneeskunst, waarvan de ontwerpen U zullen worden aangeboden, tot bevordering van dit belangrijk gedeelte van het volkswelzijn zal strekken.

De Wetenschappen, vlijtig beoefend, vermeerderen steeds de kennis waaraan het maatschappelijk leven behoefte heeft; ook de Letteren en Kunsten blijven de volksbeschaving bevorderen.

De Landbouw, ondanks het nadeel, door aanhoudende regens aan den te velde staanden oogst toegebragt, mag zich in 't algemeen in overvloedige opbrengsten verheugen.

In het bedrijf van den Scheepsbouw is nog geen meer levendigheid en in den toestand der reederijen geen verbetering gekomen. Door de Groote Visscherij daarentegen zijn aanvankelijk ruime voordeelen verkregen.

De Handel, hoewel eenige terughouding bij zijne ondernemingen een gevolg is van de onrust, die heerscht in ons werelddeel, levert vrij voldoende uitkomsten op, en bij fabrieken en trafieken wordt een streven waargenomen naar verhoogde en verbeterde werkzaamheid.

Waar deze belangen, gelijk ook het Binnenlandsch en internatioaal verkeer, 't welk in verband daarmede staat, regeling of uitvoering van Mijne Regering behoeven, is Mijne zorg bij voortduring daaraan gewijd.

Het onderzoek wacht U van een zeer vereenvondigd Tarief van In- en Uitgaande Regten, en eene, nu meer dan ooit gewenschte vermindering der formaliteiten bij den doorvoer, zal, hoop Ik, eerlang tot stand komen. Met de werkzaamheden tot den aanleg van Spoorwegen is, nadat de Wet daartoe betrekkelijk was uitgevaardigd, onmiddelijk een begin gemaakt. Het telegraafnet is uitgebreid, en Noordholland met Friesland door een in zee gezonken kabel verbonden. De gunstige toestand der Schatkist veroorlooft Mij, U binnen kort een voorstel te

doen tot het aanleggen van nieuwe waterwegen ter betere verbinding van Amsterdam en Rotterdam met de Noordzee.

De opbrengst van 's Lands middelen mag, zoo op zich zelf als in vergelijking beschouwd met die van vorige jaren, voldoende genoemd worden.

De toestand onzer Overzeesche Bezittingen is in alle opzigten bevredigend. Door den moed en volharding Onzer Zee- en Landmagt, is de onderwerping van Boni voltooid, en het Rijk van Banjermassing onder Ons regtstreeksch bestuur gebragt. Heeft het bezit van Nederlandsch Indie, bij toeneming van bevolking en welvaart, op nieuw groote voordeelen opgeleverd, een aanmerkelijk deel daarvan wordt aangewend tot einden waarvan nog meer ontwikkeling in die gewesten te hopen is. Dien invloed mag men verwachten van een vermeerderd, versneld en door kustlichten beter verzekerd verkeer in den Indischen Archipel, van nieuwe inrigtingen voor het onderwijs, van eene krachtige verbetering der middelen van vervoer.

Het wets-ontwerp tot opheffing der slavernij in onze West-Indische Kolonien zal, gewijzigd, op nieuw aan Uwe beraadslagingen onderworpen worden.

Behalve deze onderwerpen, Mijne Heeren, zijn er andere, niet minder gewigtig, voor welker regeling ik Uwe medewerking zal hebben in te roepen. Maar niet van onze overleggingen alleen heeft het Vaderland zijn toekomst te wachten. Moge het de goedertierenheid ondervinden van den Almagtigen God!

Ik verklaar de gewone Vergadering van de Staten-Generaal te zijn geopend.

— Bij beschikkingen van den Minister van Binnenlandsche Zaken van den 15den September 1860 zijn:

1o. de nagenoemde ingenieurs van den Waterstaat, thans in verschillende districten werkzaam, met den 1sten October e k. gesteld in algemeene dienst, als:

de ingenieurs der 1ste klasse *J. G. W. Fijnje* en *J. J. A Waldorp*, en

de ingenieurs der 2de klasse *N. T. Michaëlis* en *L. A. Reuvens*, en zijn deze ingenieurs met en benevens de ingenieurs in algemeene dienst *J. L. Schneitter* en *G. van Diesen* bestemd om, te rekenen van gezegden 1o October e k., onder leiding der commissie, bij Koninklijk besluit van den 24sten Augustus 1860, no. 51, ingesteld, voor de zaak der staatsspoorwegen werkzaam te zijn.

2o. De navolgende ingenieurs verplaatst:

de adspirant-ingenieur *P. Loke* van Middelburg naar Kampen;

de ingenieur *J. A. van Dorth* van Tholen naar Middelburg;

de ingenieur *J. Dirks* van 's Hertogenbosch naar Gorinchem;

de adspirant-ingenieur *E. Steuerwald* van 's Gravenhage naar 's Hertogenbosch;

de ingenieur *J. van der Vegt* van Breskens naar Hoorn;

de adspirant-ingenieur *J. J. Roelants* van Assen naar Breskens;

de adspirant-ingenieur *C. H. Ercunissen Troost* van 's Gravenhage naar Assen;

de adspirant-ingenieur *A. M. K. W.* baron *van Ittersum* van Gorinchem naar Utrecht,

3o. de ingenieur *T. Bleckmann*, dienstdoende op Zuidbeveland, daarenboven belast met de dienst op Noordbeveland, en

de ingenieur *A. O. van den Santheuvel*, dienstdoende op Schouwen, daarenboven belast met de dienst op het eiland Tholen.

— Eenige Noord-Hollandsche schapenhandelaren, die jaar in jaar uit wekelijks 600 a 800 schapen naar Londen afleverden, hebben binnen eenige dagen voor ruim f 100,000 van genoemde waar en ook eenig groot vee opgekocht en zijn daarmede naar Londen overgestoken, zonder orde op hunne zaken te stellen.

— Uit Dalfsen meldt men, dat de boeren een groot verlies lijden door de bekende varkensziekte; de hokken zijn hier en daar bijna uitgestorven.

— Zondag morgen is *J. Th. Zwartjes*, oud 25 jaren, smid, te Haarlem wonende, die in den spoorwagen naar Amsterdam plaats had genomen, nabij Sloterdijk er uitgesprongen en in bedenkelijken toestand naar het gasthuis gebragt.

— Te Didam is op een jagtopziener in diens huis geschoten.

— Te Leiden is tusschen 2 officieren geduelleerd. Een werd gewond.

— Een Burgemeester in N-Brand [gemeente beneden de 3000 zielen] vroeg zijn ontslag, omdat hij geen eed wilde doen overeenkomstig art. 61 der wet op 't lager onderwijs.

— De heer *van Vloten*, hoogleeraar te Deventer, bevindt zich te Brussel en stelt ijverige onderzoekingen in het werk op het rijks archief.

— Van goederhand verneemt men, dat het hoofdbestuur der vereeniging het Metalen Kruis besloten heeft, eenparig voor de invitatie van de vereeniging het IJzeren Kruis, ter bijwoning der Septemberfeesten te Brussel, beleefdelijk te bedanken.

Niet onverstandig.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

— Uit Toulon meldt men, dat daar deze week in vrijheid is gesteld een wegens een politiek vergrijp tot het bagno veroordeelde, dien men op grond van sommige geruchten steeds onschuldig had beschouwd aan het feit waarvoor hij was veroordeeld. Zijn broeder in de vorige week overleden zijnde, verklaarde hij eindelijk, dat deze de schuldige was geweest, doch hij ten diens behoeve zich maar had laten veroordeelen, daar zijn broeder voor vrouw en kinderen den kost moet verdienen. De Keizer heeft, dit vernemende, zijne in vrijheidstelling bevolen en hem eene belooning van 200 fr. doen ter hand stellen.

BELGIE.

Brussel. Van Brugge wordt gemeld, dat de Minister van Buitenlandsche Zaken van Belgien, Baron *de Vrière*, de Gouverneur van W. Vlaanderen, *Vrambout*, de Commissaris des Konings der Nederlanden in Zeeland, Baron *a. Lynden*, en een aantal Belgische en Nederlandsche geletterden, van daar per stoomboot langs het kanaal van Sluis naar Damme zijn vertrokken, om er de onthulling van het standbeeld van *v. Maerlant* bij te wonen. De zon scheen heerlijk, alsof de natuur zich wilde sieren voor 't feest den dichter gewijd. Te Damme was alles bereid, om de gasten luisterrijk te ontvangen, waaronder men nog opmerkte prof. *Jonckbloet* van Groningen, prof. *de Vries* van Leiden, *Elcho Verwijs*, vereerder van *van Maerlant*, *Molhuysen* van Deventer, *Conscience*, *Dautzenberg*, *v Beers*, *Heremans* enz. Op het gemeenteplein is het standbeeld opgerigt. De redevoeringen begonnen ten 1 ure; daarna werden de prijzen uitgegeven, aan *Serrure* voor de beste geschiedenis, aan *van Beers* voor 't schoonste dichtstuk over *van Maerlant; van Beers* werd bij die gelegenheid tevens ridder van de Leopoldsorde. Hij reciteerde zijn overheerlijk vers, dat een diepen indruk maakte.

Daarna sprak de Gouverneur eenige zeer welwillende woorden over de verbroedering van Nederland en Belgie, waarop prof. *de Vries* zoo uitstekend antwoordde, dat aan de toejuichingen geen einde was.

Vervolgens werd eene cantate gezongen en het beeld onthuld. Het is het werk van een beeldhouwer te Brugge, den heer *Pickery*, die een der roemrijkste kunstenaars van ons land belooft te worden. Het gelaat van *van Maerlant* geeft zijn karakter van diepen denker en zijn satirischen geest getrouw weder. Bekend is het, dat *van Maerlant* van dien satirischen geest dikwijls, en wel met eene stoutheid, die de zestiende eeuw vooruit was, partij trok ter bestrijding van de misbruiken van dien tijd en vooral die der kerk en der slechte priesters, welke hij zoo kernachtig aantoont.

Op het beeld staan deze regelen van *Jan Boendale* gegrift:

Jacob van Maerlant, die vader,
es der dietschen dichtren algader.

Na eene wandeling door de plaats, hebben de gasten zich aan den feestdisch vereenigd, waarop de Minister van van Binnenlandsche Zaken o. a. den volgenden toast instelde:

„Ik ben Vlaming even als gij, maar tegenover de uitstekende letterkundigen, die uit alle deelen van Nederland en Belgie naar dit feest zijn toegestroomd, en na de sierlijke taal, welke ik heden heb gehoord, beken ik schroomvallig te zijn, en niet te durven spreken. Ik zal dus Vlaming in mijn hart zijn, het niet door mijne taal kunnende wezen. Mijne heeren, ik stel u voor, op het welzijn van Z. M. den Koning der Nederlanden te drinken (*toejuichingen*) op het welzijn van den doorluchtigen souverein eener bevriende natie (*herhaalde toejuichingen*), eener magtige natie, welke, gelijk men het u heden heeft gezegd, de talrijke banden, die haar aan ons hechten, nauwer wil toehalen. Wij hebben ons eens van haar gescheiden, omdat wij dat zelfstandig en onafhankelijk leven wilden genieten, dat steeds voor ons het kostbaarste goed zal uitmaken, maar sedert lang heeft eene wederkeerige vriendschap deze kortstondige geschillen doen verdwijnen en in ons hart slechts eene diepe bewondering, eene vurige sympathie voor dat Nederland overgelaten, dat zich beroemd heeft gemaakt door zijne tallooze offers voor de vrijheid, door zijne gehechtheid aan beginselen welke die der beschaving zelve zijn en die de groote volken maken."

TELEGRAFISCHE DEPÊCHES VAN HEDEN

Parijs, 19 Sept. De *Patrie* verklaart, dat de tijding van den aanslag op het leven des Keizers verdicht is.

Lamoricière is met zijne krijgsmagt in Macerata getrokken en heeft daar eene zeer gunstige positie.

Lamoricière approvianderrt Ancona en wierp er nieuwe troepen in.

Amsterdam. Woensdag, 19 Sept. Op de beurs van heden was de slotkoers der **effecten** als volgt: *Nederl.* $2\frac{1}{2}$ pCt. $62\frac{1}{4}$ percent. dito 4 pCt. $97\frac{1}{2}$ per cent. — *Rusland* bij Hope en Comp. 1798 1816 5 pCt. 101 percent. — *Oostenrijk* Nieuwe Metallieken 5 pCt. $67\frac{1}{8}$.

Granen en Zaden.

Tarwe f 10 hooger. 125 ponds Vriesche f 360. Rogge f 4 hooger, 118 ponds Petersburger f 184. Gerst en Haver zonder handel. Boekweit onveranderd. Koolzaad flaauw op 9 vat op September 69 £, op April 73 £. Raapolie op 6 weken f $41\frac{1}{4}$.

ASSEN, 20 Sept

Naar wij vernemen, heeft de heer Mr. *H. C. Carsten* bedankt voor zijne betrekking als lid van den Raad dezer stad.

Ook mompelt men er van, dat op 1 October e.k. de verkiezing zal plaats hebben van het lid, dat in de plaats des heeren *Carsten* zitting moet nemen.

De heer *Brumsteede* heeft de betrekking van lid van den Raad dezer gemeente aangenomen.

— Een honderdtal onderwijzers en hulponderwijzers, daartoe door den heer Inspecteur van 't Onderwijs uitgenoodigd, hielden op Vrijdag jl. hunne eerste *jaarlijksche* vergadering in het Concerthuis.

De bijeenkomst werd gepresideerd door den heer Inspecteur, de Schoolopziener in het 1ste district fungeerde als Vice-President en die van het 2de als Secretaris. Nadat eerstgenoemde de vergadering geopend had en door een gedeelte der onderwijzers, onder de leiding van den heer *Hendriks*, een vierstemmig lied was gezongen, hield de President, Dr. *Nassau*, eene toespraak over het nut van vereenigingen en in 't bijzonder van deze, deelde iets mede over het weduwenfonds (waarvoor staande de vergadering eene milde feestgave werd gevraagd en verkregen) en behandelde verder eenige zaken, onderwijs en opvoeding betreffende, met eene frischheid en originaliteit, welke bewezen, dat zij als uit het schoolleven waren gegrepen. Tot tijdwinst werd bij het lot bepaald, wie der onderwijzers, die zich tot het doen van eenige mededeelingen of opmerkingen betreffende opvoeding en onderwijs, hadden aangegeven, zou optreden, en werden daartoe aangewezen de heeren *Hummel* te Meppel, *Huizing* te Grollo en *Dikboom* te Beilen. De eerste gaf een zeer doelmatig middel aan de hand, om een meer geregeld schoolbezoek der kinderen te bevorderen, de tweede deelde een aardig proefje mede, hoe moeijelijk het velen valt, een tamelijk goeden brief te schrijven, en de derde gaf eenige belangrijke opmerkingen over aardrijks- en geschiedkundig onderwijs.

Nadat de onderwijzers-gezelschappen uit een door den heer Inspecteur opgegeven 7tal vragen, één ter behandeling hadden gekozen, een prijs van f 10 op het antwoord der bekrooning waardig, was uitgeloofd en er ook een wedstrijd om premie's (f 5 en f 2 50) in 't loopend schrift was geopend, werd de vergadering gesloten en begaven de aanwezigen zich naar de Societeits-tent in 't Bosch, door de welwillendheid van het bestuur dier societeit voor hen opengesteld en verfoefden aldaar, onder vriendschappelijke gesprekken, veraangenaamd door de muziek van het Asser muziekcorps, (voor welk laatste de directie van dit corps het gezelschap zeer verpligtte en daarvoor hier openlijk dank wordt gezegd) tot drie uren in den namiddag, als wanneer de feestmaaltijd allen weder naar het Concerthuis riep.

De eerste toast aan het diner werd ingesteld door den heer Inspecteur en wel op Z. M. den Koning en diens Regering, in 't bijzonder met het oog op de zorg, die deze voor het onderwijs op onbekrompene wijze aan den dag legt — de tweede toast werd uitgebragt op den heer Inspecteur van 't lager onderwijs in Drenthe, de Voorzitter der Vergadering. De toast op den Koning werd met geestdrift gedronken en het „leve de Inspecteur!" beantwoord op eene wijze, die verried, dat hij, die met de leiding der zaken van het onderwijs in deze provincie is belast, eene achting geniet, door genegenheid verhoogd. Van tijd tot tijd werd het dischgenot afgewisseld door verschillende toasten en zang, in welke laatste de heer *Hendriks* nieuwe proeven gaf van zijn opmerkelijk talent.

Twee onderwijzers, veteranen uit de school, de heeren *Rigterink* van Ootsterhesselen en *Boerhuis* van de Smilde, (gasten van den heer Inspecteur) ontvingen de eer die hen toekwam en beantwoordden die welmeenend; terwijl een derde, ook oud van dagen en insgelijks door den heer Inspecteur genoodigd, niet ter vergadering kon verschijnen.

Zoo liepen dag en avond in hoogst opgeruimde stemming ten einde, zoo werd de goede geest, in Drenthe onder de onderwijzers heerschende, verlevendigd en versterkt, zoo werd de band, die het schooltoezigt (alle schoolopzieners waren tegenwoordig) en het personeel van den onderwijzersstand vereenigt, nauwer toegehaald en zoo namen allen van elkanderen afscheid, met den wensch, dat een volgend jaar, nog nuttiger, nog vrolijker feest mogt worden gevierd en daarop niemand mogt worden gemist.

Men zegt, dat de Regering met buitengewonen spoed het spoorweg net zal doen voltooijen, indien althans geene onvoorziene omstandigheden dit verhinderen, ja er zijn, die voorspellen, dat, indien der schatkist toevloeit, wat gehoopt mag worden, het geheele net in 5 jaren tijds zal zijn gelegd.

Het Ministerie handelt in dezen geheel in den geest des volks en zal dank inoogsten van allen, die de waarde van het onschatbaar vervoermiddel kennen.

— Het kamp te Milligen wordt op gebroken.

Verschillend is het oordeel over de oefeningen, aldaar gehouden en in dagblad-artikelen medegedeeld.

De vraag is echter, of de schrijvers van die artikelen bevoegde beoordeelaars zijn.

De berigten uit het kamp doen vermoeden, dat de Minister van Oorlog meer en meer de troepen garnizoensgewijze wil concentreren, tot het houden van militaire oefeningen.

Zou daartoe Assen niet als verzamelplaats voor het Noorden in aanmerking komen? 't Is hier gezond en goedkoop en de omtrek der stad biedt een terrein voor exercitien aan, vooral voor oefeningen in het schieten, als weinige plaatsen kunnen geven.

Wij gelooven, dat door deskundigen wordt beaamd en vestigen dus de aandacht van hen, die er belang bij hebben, op deze zaak.

Voor de burgerij zou een goed garnizoen gewis eene bron van welvaart zijn.

De enkele compagnie, hier thans aanwezig, brengt jaarlijks ongeveer *twintig duizend gulden* in de wandeling.

— Het wild wordt in deze Provincie in tamelijken overvloed gevonden en geschoten en de prijs daarvan is, bij het warme weder, 't welk verzending onraadzaam maakt, vrij laag, zoodat het, in plaats van vleesch, ook wordt gegeten uit *zuinigheid*.

't Zal spoedig verkeeren!

— Op de jaarmarkt te Rolde, gehouden den 11 dezer, waren aangevoerd 834 paarden [van f 20—f 350], 591 koeijen [van f 25—f 195], 665 Drentsche schapen [van f 2,50—f 7], 738 varkens (van f 6—f 43], 12 geiten en 1 bok.

De laatste veranderde van eigenaar voor f 4.

De markt was druk bezocht, de handel levendig en de prijzen hoog. In die der koeijen was echter eene kleine daling.

— Den 14 jl. is het schip „Zuidlaren", kapt. *Drent*, van Amsterdam vertrokken; bestemd naar Genua.

Den 15den vertrok van Amsterdam het schip „Graaf van Heiden Reinestein", kapt. *Wamsteker*, koers zettende naar Batavia.

— De gasfabriek te Meppel begint hare voltooijing te naderen. De gebouwen zijn reeds met pannen belegd; het ijzeren dak boven de stookplaats moet nog volgen. Het Geheel levert, staande aan de overzijde van 't kanaal een fraai gezigt op. Ook de putten zijn over eenige dagen gereed. Den mr. timmerman *Schuinder* komt, als aannemer, alle eer toe, zijnde hij reeds zooverre gevorderd, als men eerst met het einde der volgende maand van hem wenschen kan. Nog vermelden wij, dat er Zaturdag van de leveranciers uit 's Gravenhage, de heeren *Enthoven en Co*. drie ladingen ijzerwerk zijn aangekomen. Men voedt gegronde hoop, dat men zich in den aanstaanden winter in 't bezit van gaslicht zal kunnen verheugen.

— De *Prov. Ov. Courant* meldt van de Dedemsvaart, 15 September:

„Reeds sedert eenige dagen vreesde men alhier dat er iets bijzonders in de gemeente-administratie was voorgevallen, wijl eerst de gemeentekas door de heeren Gedeputeerde Staten is opgenomen ed daarna de Commissaris des Konings onderzoekingen heeft gedaan. Gisteren is de gemeenteontvanger in verzekerde bewaring genomen en de burgemeester is geschorst geworden.

Men vermoedt dat er ontvangsten zijn gedaan, die niet zijn verantwoord."

— Te Amsterdam wordt thans eene onderlinge Waarborg-Maatschappij van weduwen-pensioenen opgerigt, onder den vorm eener naamlooze vennootschap, waarbij de leden elkander de voldoening der pensioenen aan hunne weduwen, waarborgen; het bedrag der uitkeeringen wordt in geen geval verminderd.

Men kan nadere informatien bekomen bij de volgende heeren, die zich onder anderen reeds als correspondenten bij genoemde Maatschappij hebben aangesloten, zijnde: *A. L. Nieland* te Blokzijl, *F. Westerbeek* te Meppel, W. *Stellman* te Heerenveen en *J. G C. Meijer* te Hoogeveen.

† Naar wij vernemen, is door den aannemer *Engb. Zwiers*, wonende aan de Dedemsvaart, van de Drentsche Veen- en Midden Kanaalmaatschappij aangenomen, het graven van 1300 ellen lengte kanaal, in verlenging van het Oranjekanaal; deze lengte afgewerkt zijnde, zal gemeld kanaal over eene lengte van 3334 ellen in de Noord en Zuidbarger veenen zijn gegraven, zoodat men hieruit kan afleiden, dat de Maatschappij, met dien ijver blijvende voortwerken, het kanaal spoedig in het hart dier uitgebreide veenvlakte zal brengen.

† **Appelscha**, 19 Sept. Gisteren had alhier een treurig voorval plaats. Zekere schipper had de giek regtop tegen de mast staan. Daar er geene schroef voor het haakje was, haakte zij uit en trof den schipper en den knecht op het hoofd. De schipper verkeert nog in bedenkelijke toestand, maar de knecht is buiten levensgevaar. Alweder eene les om voorzigtig te zijn.

† **Harlingen**, 18 Sept. Heden kwam hier de tijding, dat de firma *Barend Visser en Zn.*, die onlangs door zee schade het schip *Baron van Zuylen van Nyevelt* verloor, weder voor eene dergelijke ramp heeft te vreezen. Het barkschip *Willemina Frederika*, gevoerd door kapitein *F Beckhuis*, komende van Suriname met suiker, was gisteren in Texel binnengeloopen; door hevigen tegenwind en stroom teruggeslagen, dreef het af tot onder Ameland en is daar gestrand. De equipage redde zich.

† Dezen morgen stortte in een pakhuis in de Raamstraat een graanzolder in, zonder dat er evenwel ongelukken bij plaats hadden. Eenigen tijd te voren hadden eenige werklieden het gebouw verlaten.

† **Makkinga**, 17 Sept. Gisteren werd alhier gevankelijk binnen gebragt en verder getransporteerd zekeren *F. G. de Vries*. deserteur van het 8ste Regement Infanterie in Garnizoen te Leeuwarden, Milicien nummerverwisselaar van de ligting 1859, en sedert 21 Junij jl. van zijn corps vermist; hij moet zich al dien tijd hebben opgehouden in de gemeente Roden, thans als deserteur van het corps afgevoerd zijnde, zoo moet in 1861 als buitengewoon contingent een loteling voor zoo iemand invallen; het is wel zeer te betreuren is, dat de een voor de desertie van een ander moet boeten.

Coevorden. Nadat de aandacht sedert eenigen tijd op het kanaal was gevestigd, hoopt men, dat de verdeeling van de Coevordsche Mars spoedig tot stand worde gebragt, opdat ieder, die een stuk, of dat met anderen gezamentlijk, zal verkrijgen, nog het een en ander zal kunnen doen tot verbetering daarvan, vooral wanneer men een mooi en droog najaar mogt beleven.

† **Meppel** 19 Sept. Wij hadden hier gister eene treurige veemarkt. Het weder was den geheelen dag regenachtig. De aanvoer van vee was matig. De handel in paarden was levendig en de prijzen vooral der veulens waren hoog. De handel in rundvee was slap en hetzelve werd tot veel verminderde prijzen afgezet, mede toe te schrijven aan het Israelitisch Nieuwjaar. De aanvoer was als volgt: paarden 163, veulens 72, vette runderen 62, melkkoeijen 74, gusten 67, jongvee 27, Friesche schapen 16, Drentsche 576, geiten 13 en kippen 477. De prijzen der paarden waren van f 50 tot f 350; veulens van f 80 tot f 140, vette koeijen van f 130 tot f 200, melkkoeijen van f 80 tot f 170, guste koeijen van f 75 tot f 150, jongvee van f 30 tot f 75, Friesche schapen van f 10 tot f 12, Drentsche f 4 tot f 7,50, geiten van f 3,25 tot f 6 en de kippen van 25 cents tot f 1,50. Eene massa van 533 wagens waren bovendien met marktgangers aanwezig.

† **Dwingelo**, 16 Sept. Heden had alhier de opening der stembus plaats, wegens eene vacature in den gemeenteraad, tengevolge bedanken van *J. B. Klaassen*. Bij herstemming moest gekozen worden tusschen de heeren *J. R. v. Noord* en *J. Prins*. 75 kiezers hadden hunne stem uitgebragt, doch slechts 74 konden in aanmerking komen, wijl door een kiezer, welke vroeger nimmer gestemd had, het stembriefje, hetwelk de naam van *J. v Noord* bevatte, in de *brievenbus* gestoken had. Van die 74 geldige stemmen bekwamen beide candidaten 37 stemmen, zoodat *J. Prins* als oudste in jaren, wettig gekozen was, wat niet het geval geweest zoude zijn, indien dat eene stembriefje op zijne regte plaats gekomen was.

† **Wijnjeterp**, 15 Sept. Heden middag had alhier het volgende droevige ongeluk plaats. Het zoontje van A. *Wever*, ruim 7 jaar oud, klom in een wilgenboom, om te zien, hoe het in de verte op een dorschen ging. Ongelukkig brak de tak, waarop het kind stond, met dat noodlottig gevolg, dat het jongetje uit den boom op den grond ter neder viel en onmiddelijk daarna een lijk was. Weder eene aansporing voor ouders, om hunne kinderen vooral het klimmen en klauteren in boomen te verbieden.

KERK- EN SCHOOLNIEUWS.

De godsdienstoefening in het kamp voor de Hervormden is Zondag voormiddags ten 10 ure aangevangen en geleid door ds *N. H. de Graaf*, predikant te Apeldoorn. Hij had tot tekst 1 Timoth IV: 8*b*, en heeft in deze laatste godsdienst-bijeenkomst tevens een woord van afscheid aan de troepen gerigt. De gezangen [psalm 100 vs. 1, 2 en 4 en gezang 96] werden op de gebruikelijke wijze door het muziek der grenadiers begeleid.

— Ds. *la Coultre* te Steenwijkerwold staat op het 12tal te Amersfoort.

Te Utrecht, waar het lager onderwijs in 1859 ongeveer f 40,000 kostte, zoude het 12de gedeelte der kinderen, tusschen 6 en 12 jaren, geen onderwijs genieten.

Zeer treurig!

— Op 18 jl. is aan de Hoogeschool te Groningen bevorderd tot doctor in de godgeleerdheid, de heer *M. Niemeijer* van Groningen, candidaat en beroepen predikant te N Schans.

— Men schrijft ons uit Meppel met groote ingenomenheid over de normaallessen, aldaar aan de school des heeren *Hummel* te geven. Daaruit blijkt, dat aldaar de waarde dier Ministerieële beschikking uit een materieel en vooral ook uit een intellectueel oogpunt, op den regten prijs wordt gesteld, en wij nemen daaruit aanleiding, om nog eens op de hier bestaande inrigting, op nog ruimere schaal, te wijzen:

De normaallessen te Assen zijn begonnen 1o. October 1859.

Twee onderwijzers ontvangen ieder f 250	.	f 500
Twee onderwijzers [*Kiers* en *Obbes*] a f 100	.	„ 200
5 kweekelingen, ieder een beurs van f 200 's jaars	„	1000
8 kweekelingen uit de gemeente, a f 30	„ „	240
Dat is jaarlijks al vast		f 1940[a]

Thans zijn er nog voor 3 maand geplaatst *Sunderman* en *Haak*, als kweekelingen, d. i. voor ¼ jaar van [200/2] . . . . . „ 100

Bovendien uit omliggende plaatsen nog aan 4 kweekelingen, ieder f 25 . . . . . „ 100[b]

Dus a † b te zamen jaarlijks plus minus f 2040.

Daarbij komen dan nog de boeken enz., die de inspecteur voor Rijksgeld aan de inrigting verschaft. Dit is nu het materieel voordeel aan de gemeente komende, daar toch die gelden [plus minus f 2050] voor een *zeer groot* deel verteerd worden in de kosthuizen of zijn ten voordeele van de ouders der kweekelingen uit de gemeente. Onder de intellectueele voordeelen noemen wij onder anderen de ontwikkeling der jongelieden uit de gemeente, het meer bekwaam maken van de kweekelingen en hulponderwijzers, werkzaam vóór de onderwijzers *in* de gemeente, verbetering van 't onderwijs, enz.

In verschillende plaatsen van ons land beijveren de Besturen zich, om het nut van normaal-onderwijs, aldaar van 's Rijkswege gegeven, op alle mogelijke wijze te bevorderen.

Zoo deed Franeker het schoollokaal, waar normaallessen worden gegeven, onlangs aanmerkelijk verbeteren en eenige boekwerken, vroeger door de gemeente ten behoeve van onderwijzers en kweekelingen aangekocht, aan de bibliotheek, het eigendom der inrigting, geworden.

INGEZONDEN STUKKEN.

Mijn Heer!

Onlangs heb ik in UE dagblad een stukje doen plaatsen over *de Hooge Regering en de Gem. besturen in de pr. Groningen*, 't welk overgenomen is door den *Wekker*, een blad gewijd aan *Onderwijs* en *Opvoeding*. In nom. 31 van dat blad komt daar zekere X tegen op, en verklaart met droefheid te ontwaren, daarmede niet in te stemmen. Hij zegt volkomen toe te stemmen. wat ik van de Hooge Regering, doch ten hoogste af te keuren, wat ik van de Gem. besturen zeg, noemt ze ten toon gesteld en mijne wijze van handelen schandelijk, daar ze, in zijn oog, wel degelijk de onderwijszaak overeenkomstig derzelver waarde behandelen en keurt het zeer af, dat ik in de *Dr. Courant* en in geene der Groninger bladen schrijf. Verder zegt hij geen burgemeester, geen lid van den Raad, noch onderwijzer te zijn en daarom op een onbevooroordeeld standpunt te staan, om in dezen waarheid te spreken, als of men dat anders niet kan doen.

Ik zou den schijn op mij laden, als ik zijn geschrijf onbeantwoord liet, als of ik schuldig ware, aan 't geen, waarvan hij mij beticht en de zaak geheel verkeerd en overdreven voorgesteld heb. Daar ik het wat bezig gehad heb is het tot dusverre verschoven, mij deswege te regtvaardigen, waarom ik UE. verzoek voor 't onderstaande nu een plaats te gunnen.

Het 1e gedeelte van 't artikel, dat over de Hooge Regering handelt, zal ik buiten beschouwing laten, omdat X daartegen geene aanmerking heeft, en mij bepalen tot hetgeen ik tegen de Gem. besturen heb ingebragt. Vooral moet ik echter opmerken, dat het geenzins mijne bedoeling geweest is, juist de Gem. besturen van Groningen ongunstiger voor te stellen, dan die van andere gewesten, daar er uit veel op te maken is, dat ook die van gelijke gezindheid blijken geven.

Ik heb gezegd, dat de besturen de regering niet in de hand gewerkt, weinig sympathie met het onderwijs betoond en eene traagheid geopenbaard hebben, die weinig goeds doet verwachten. Ik herhaal dit nogmaals, omdat het *waarheid* is. Na de aanneming der onderwijswet, heeft de regering meermalen den wensch te kennen gegeven, dat de besturen tot eene spoedige regeling van 't onderwijs zouden overgaan, en ze daartoe in het bezit der rijksjaarwedden gelaten; doch alle hebben dat zoo lang uitgesteld, als 't kon; dit is dus tegen de verwachting en bedoeling der regering.

Ten opzigte der bezoldiging van de onderwijzers is het genoegzaam bekend, dat het de wensch, de wil van het *Gouvernement* is, het lot der onderwijzers te verbeteren, vaardien er hier en daar zijn, wier inkomsten zoo gering zijn, dat zij, zoo al geen broodsgebrek, toch een kommerlijk bestaan hebben en geenzins overeenkomstig hunnen stand, dat is, als fatsoenlijk burger, kunnen leven. Daarom is er in de wet een minimum gesteld, waaronder niet mag worden gegaan, terwijl in art. 69 waarborgen gegeven zijn, dat zij, wier inkomsten daarboven gaan, in 't vervolg die blijven behouden. Boven de jaarwedde moet ieder onderwijzer hebben *vrije woning* en zoo mogelijk een tuin. Wel staat er in Art. 20, dat er ook scholen mogen zijn, aan wier hoofd onderwijzers geplaatst mogen worden, op een jaarwedde van f 200. Het is echter genoegzaam bekend, welke scholen daardoor bedoeld worden; de zoogenaamee bij- buurt- of gehucht-scholen, die in sommige gemeenten van Drenthe, ook wel in andere prov., aangetroffen worden, die 's winters eenige beteekenis hebben, en 's zomers bijna geene leerlingen tellen: dus in 't geheel die scholen niet, die in afzonderlijke dorpen bestaan, en altijd openbare scholen geweest zijn.

Wat doen nu echter vele besturen? Zij trachten den ouden toestand te bestendigen, door er aan te verbinden, wat er tot dusverre aan verbonden was, zonder ze tot het minimum op te voeren. Ik heb gezegd, dat er loffelijke uitzonderingen zijn. 't Is mogelijk, dat dit getal grooter is, dan ik weet, vooral in de omgeving van X, waar het al goed gemaakt wordt. Maar waarheid is het, dat men vele onderwijzers hoort klagen, dat hunne jaarwedden niet naar verwachting uitvallen. Waarheid is het, dat in mijne nabijheid 4 scholen zijn, op welke het getal kinderen ook boven de 70 is, welk ge getal, hoewel zonder grond, nog wel eens als lemiet tusschen hoofd- en hulpscholen gesteld wordt, waarvan de verbondene jaarwedden beneden f 400 zijn. Bovendien wordt ook geene vergoeding eener woning gegeven, die toch de wet aan elken onderwijzer toekent.

Worden de jaarwedden algemeen in overleg met de onderwijzers vastgesteld, 't welk de besturen volgens de circul. van den 16 Junij jl. verpligt zijn? In vele gemeenten worden ze deswege niet gehoord. Dat dit niet gebeurd, is daar geen blijk van weinig genegenheid? Staande zaken dus zoo gunstig X? als gij ze voorsteld? Gij erkent ook, dat er scholen zijn, waaraan maar van f 300 tot f 400 verbonden wordt, doch dan hebben deze, zoo als gij zegt, van f 200 tot f 800 en zelfs boven de f 1000 Kosters inkomen. Weet gij niet, dat die hooge Kosters inkomsten geene reden mogen zijn, aan de scholen te onthouden, waarop ze wettig aanspraak hebben? En ap die hooge Kosters inkomsten wordt vaak gedrukt, als of die zoo algemeen, en aan alle scholen verbonden zijn. Dit is toch niet het geval; de meeste scholen hebben maar weinig kosterij inkomsten, maar enkele, waar ze tot zulke eene hoogte klimmen. Maar wat meer zegt. Hoe staat het met die inkomsten? Bij de tegenwoordige hooge waarde der landerijen, brengen de kosterijgoederen, bij verhuring goed wat op. Vroeger was zulks aanzienlijk minder en kan dat niet weder het geval worden? Ook gaat van den verhuurprijs, waarover zoo vele gesproken wordt, omdat die ter algemeene kennis komt, veel af.

De grondlasten, zijl- en molenschot en de kosten van verhuring bedragen vaak meer dan men denkt. Een wijdloopiger betoog hierover is onnoodig, daar de besturen gemelde inkomsten bij de bepaling der jaarwedden niet mogen noemen, laat staan in aanmerking nemen, in zooverre, dat zij niet onder het minimum mogen dalen en, volgens art. 69, ieder verstrekken moeten, wat hij genoten heeft.

X voert nieuwe gronden aan, waarom de besturen dezen en genen onderwijzer maar van f 300 tot f 400 toeleggen. Hij noemt een derden ranger, die aan 't hoofd eener school van meer dan 80 en een vierden ranger, welke aan 't hoofd eener school van bijna 150 leerlingen staat; omdat deze personen den gevorderden rang en diensvolgens de noodige bekwaamheid niet bezaten zullen zij maar weinig inkomen genieten. Al had X niet eerder blijken gegeven, dat hij wetsonduiking goedkeurt, nu doet hij het met ronde woorden. Immers, de genoemde handelwijze is zoo zeer in strijd met de wet, dat zij geene wederlegging behoeft. Bezit een onderwijzer het vereischte radikaal niet, dan mag hij niet aan het hoofd eener school staan, en het bestuur, dat zulks toelaat, uit een kwalijk begrepen medelijden of om eenige honderde guldens uit te winnen, handelt tegen de wet en bedoeling der regering.

Hiermede meen ik X genoegzaam aangetoond te hebben, dat mijn vorig schrijven niet zoo schandelijk is, als hij dat noemt, hem verklarende, dat ik mijne redenen heb, waarom ik in de *Dr. Courant* schrijf, en niet voornemens ben, die voor hem bloot te leggen, en mij met hem over deze zaak tot geen verderen pennestrijd wil verledigen. (*)

(*) Aaangenaam zal het mij zijn, dat ook dit art. door den *Wekker* wordt overgenomen, opdat X het onder de oogen krijgt, daar hij welligt de *Dr. Courant* niet leest.

LAATSTE BERIGTEN.

De Wetgevende Magt zal de Troonrede beantwoorden.
De Eerste Kamer heeft de echo daarvan reeds laten hooren in de afdeelingen en heden daarover discussie.
't Is gesteld door de heeren *Cremers*, *van Swinderen v Eysinga* en *Hartsen*.
— Tot candidaten voor het Voorzitterschap van de Kamer zijn benoemd, de heeren Mr. *van Reenen*, *Dullert* en Baron *van Goltstein*

— In het Eenerveld zijn Zaturdag door windhonden van de 13 hazen, 12 gevangen.
(*Prov Gron. Ct*)
— Aanzienlijke inwoners van 's Hage zullen eene volks-brood bakkerij oprigten.

Keizer *Napoleon* III en zijne Gemalin zijn thans in Algerie en de redenaar *Kossuth* te Napels.
Oostenrijk doet *iets* — het *protesteert* tegen den intogt der Sardiniers in den Kerkelijken Staat.
Ook Frankrijk zwijgt te dien opzigte niet geheel. Het liet door zijn gezant te Rome aan het Pausselijk Hof weten: onze diplomatieke betrekkingen met Turyn zijn afgebroken
Inmiddels rukken Garribaldisten op den Kerkelijken Staat aan

CORRESPONDENTIE.

Wij danken den heer R. voor zijn welgesteld artikel over de hier gehouden vergadering van Onderwijzers. Wij leverden echter zelf een artikel daarover, doch maakten, zooals hij zien zal, ook eenig gebruik van het zijne

Advertentien.

Getrouwd te Ruinen
den 17 September 1860:

C. BOLT,
Pred. te Groiloo,
en
A. ANSINGH.

Algemeene kennisgeving.

Heden bevallen van een' ZOON, E. C. EEKHOUT—EEKHOUT.
Assen 13 Sept. 1860.

Tot bittere smart van mij en mijne kinderen, overleed heden morgen, na eene langdurige ongesteldheid, mijn dierbare Echtgenoot J. S DERMOIS, in den ouderdom van 65 jaren.
Gieterveen den 14 September 1860.

G. HUISMAN,
Wed J. S. DERMOIS

In de ***VACANTE SCHOOL*** te ***ANSEN***, onder deze Gemeente, wordt een

Hulponderwijzer

gevraagd, tot tijdelijke waarneming.
Bezoldiging is f 225.00, terwijl belanghebbenden verzocht worden, binnen 14 dagen de vereischte stukken in te zenden aan den ondergeteekende.

Burgemeester te Ruinen,
J. OLDENBANDRINGH.

De Notaris Mr. S. J OOSTING te Emmen, zal op Dingsdag den 25 September 1860, ten verzoeke van WILLEM JANS DE WILDE te Appelscha, ten huize van KEMPER te Schoonoord, publiek verkoopen:

Een perceel ***VEEN*** en ***ONDERGROND***, gelegen in het Odoornerveen op het Oranjekanaal, groot 2 B. 64 R. met de daarop aanwezige ***TURF***, benevens drie ***HUISPLAATSEN*** en twee nieuwgetimmerde ***HUIZEN***, staande en gelegen te Schoonoord.
Aanwijzing is te bekomen bij HARM DE GROOT of GERRIT TEUNIS DE VRIES, beide te Schoonoord.

Notaris: Mr. S J. OOSTING.

AANBESTEDING.

De COMMISSIE van Administratie over het Huis van Arrest en Justitie te Assen, is voornemens, op Maandag den vier en twintigsten September 1860, des morgens om twaalf uur, **UIT TE BESTEDEN:**

De VOEDING en VERZORGING der GEVANGENEN over het jaar 1861, bestaande in Rogge-, Witte- en Tarwebrood, Aardappelen, Rund- en Kalfsvleesch, Rundvet, Boter, Gort, Rijst, geele en groene Erwten, Groenten, Zout; Peper, Azijn, Olie, Kaarsen, Zeep, Soda, Koffij, Cichorei, Melk en Karnemelk. Legstroo, korte en lange Turf, benevens voor Zieken: ***Wijn, Bier, Siroop, Eijeren, Tarwebloem, Pruimen, Appelen, Peren en Thee***, alles overeenkomstig de Voorwaarden, die van af heden ter lezing liggen in een der Localen van het Huis van Arrest en Justitie voornoemd en bij de Logementhouders R. KUIPERS en de Wed. OOSTERGETEL te Assen, terwijl informatien zijn te bekomen bij den heer Mr. H. VOS, Secretaris der Commissie.
Assen den 29 Aug. 1860.

De Commissie voornoemd,
R. A VAN HOLTHE TOT ECHTEN.
I. V. P.
Ter ordonnantie van dezelve,
H VOS,
Secretaris.

DU BARRY'S

Revalenta Arabica.

Men schreef ons:
Eene juffrouw te Terheyden, ½ uur van Breda, heeft bij mij 2 Bussen Revalenta van 1 pond gebaald voor baren man, die gedurig aan maagpijn leed, en de genuttigde spijzen telkens uitbraakte. De Revalenta at hij echter gaarne, en gevoelde alsdan ook geene neiging tot braken, zoodat hij thans, na de 2 bussen gebruikt te hebben, geheel van zijne maagkwaal, welke hem dikwijls 3 weken lang aan het bed kluisterde, volkomen genezen is. De naam van dezen heer kennende, zal ik denzelven op aanvraag gaarne mondelings mededeelen.
Breda, 31 Augustus 1860.

[get.] HENRI SPRENGERS.

ZWAKKE MAGEN, die geen substantiëlen kost verdragen kunnen, moeten DU BARRY'S REVALENTA gebruiken, om hunne krachten te herwinnen.

De Revalenta is geen medicament, maar een voedsel, dat zeer gunstig op de spijsverteringsorganen werkt en daardoor eene menigte siekten en onpasselijkheden genezen en voorkomen kan. Er zijn voorbeelden in groote menigte, dat zij zonder hulp van medicijnen langdurige ongesteldheden genezen heeft. Duizenden hebben openlijk verklaard, dat zij hunne genezing aan haar te danken hebben. Men kan ze zonder inconvenient gebruiken en de genezing volgt gewoonlijk spoedig.
De echte REVALENTA van de heeren BARRY DU BARRY en Co., 77 Regentstreet, Londen, wordt alleen verkocht door het VERKOOPHUIS en deszelfs Depots.
De prijs der Revalenta is: Kleine Bussen 87½ cent, 1 pd. f 2.—. 2 pd. f 3—50. 5 pd. f 8.— 12 pd. f 16—.
Men lette er vooral op, dat iedere bus, tot waarborg der echtheid, door F VON WINDHEIM en Co. Verkoophuis geteekend is.

Amsterdam, VERKOOPHUIS.
Assen H. P. A. VAN GORCUM.
Coevorden, C. J. van der SCHEER.
Dedemsvaart, H. L. v. d. VECHT.
Gorredijk, S. G. ZWART.
Hoogeveen, JAN van der WOLDE Jr.
Meppel, A. JEULEN.
Noordwolde, JACOB VEENSTRA.
Oldemarkt, C. VAN DER WENDEN.
Steenwijk, K. TIMMERMANS.

en in de bekende Depôts in de andere steden.

BURGERLIJKE STAND.

HOOGEVEEN 10—16 Sept. Ondert. Koendert Streutker en Hilligje Pol. — Gehuwd: Jacob Sleght Swens en Gerritdina Hendrika Krikke. — Bev. Hendrikje Smit geb. Botter van zoon; Jantien van Buren geb. Kloeze van zoon; Aaltje Gombert geb. Mennink van zoon; Hendrika Hartman geboren Bloemberg van dochter; Aaltje Prins geb Okkens van dochter. Albertien Martens van zoon; Femina Bremer geb. Schokker van dochter; Femmina Scholten geb Korten van dochter. Jantien van Slooten geb. Oostindien van zoon; Marchien Veld geb. Stuifzand van dochter; Egberdina Keimpema geb. Kreeft van zoon; Geesje Gort geb. Veldman van dochter. — Overl.: Johannes Snieder 14 maanden, Aunichje Benjamins echtgenoot van J. T. Kroezen 28 jaren; Hilbert Schonewille 72 jaren weduwenaar; Geert Roelofs Raak echtgenoot van Jentje Bakker 65 jaren.
Voorts 2 levenlooze kinderen van het vrouwelijk geslacht, één van H. Hartman en H. Bloemberg en één van C. Hartgers en A. Kloeze.
MAKKINGA 1 — 16 Sept. Grietje d. van A. K. Reinders te Donkerbroek en J. R. de Jong; Hendrik zoon van Jannetta de Kruif te Haulerwijk; Foekje dochter van P. L Madhuizen en G. A. Zandstra te Oosterwolde: Martje dochter van A. R. Reinders en J. F. Hof te Haulerwijk; Adolf zoon van R. A Timmerman en A. G. Oosterhof te Oosterwolde Klaas zoon van H. Oost en J. K. Hof te Appelscha; Gepke dochter van D. J. Jongbloed en IJ. A. Bloemsma te Appelscha; Reitze zoon van R. R. Veldman en J. F. Vochteloo te Oosterwolde; Pieter zoon van J. P. Brouwer en J. J. de Vroeg te Langedijke; Hendriktje dochter van R. H. de Vos en E. R. Hoogeveen te Oosterwolde. — Overl.: Theunis Johannes Kootstra 8 dagen te Appelscha, Albertje Djies van der Molen 71 jaren te Oosterwolde; Aaltje Engberts Ruiter 31 jaren te Donkerbroek; Aukje Sijbrens Roelofsma 63 jaren te Haulerwijk.

MARKTBERIGTEN.

Groningen 18 Sept.

Tarwe	Oml.	72 ⓔ	f 11-50	Garst	N. Winter	54 ⓔ	f
»	Old.	72	-11-30	——	dito	56	-
——	Oml. 1859	70	- 9-25	——	Zomer	56	-
——	dito	68	- 8-75	——	Knobbe	56	-
——	Old.	66	- 8-00	Boekweit	Zand	62	-
——	dito	68	- 8-50	——	dito	64	
				——	N. Zwarte	64	
Rogge	N. Inland.	66	- 5 80	——	Oude	64	
——	dito	68	- 6 20				
——	dito	60	- 0-00	Paardeboonen	N.		f 6.25
	oude	70	- 6-90	Groene Erwten			00.00a0
Haver	Dikke	40	- 3-40	Graauwe dito			00.00a0
——	dito	42	- 3-60	Koolzaad 1859			7.00al
——	Voer	36	- 3-00	Gort	grove		9.50al
——	dito	40	- 0-00	——	parel		13.00al
——	Zwarte	36	- 3-00	Olie, raap p.v.			39.25a0
——	dito	38	- 3-30	Boter, 1e soort			39 50a0
				——	2e »		35.00a3

Oude Tarwe ruim prijshoudend, nieuwe als genoteerd verkocht. — Rogge als voren wel te plaatsen. — Boekweit 10 cent aangenamer — Gerst mede 15 cent hooger verkocht — Dikke Haver 10 cent hooger. — Voer en Zwarte als genoteerd verkocht. — Boonen stil. — Koolsaad iets lager afgegeven. — Gort als voren.

Noordwolde 13 Sept. Rogge f 7.00 a f 7 20. Boekweit f 8.00 a f 0.00. Boter 1 Ned. ⓔ f 0.80 a f 0.97.
Steenwijk 17 Sept. Rogge f 5.95 a f 6.60. Boter een achtste vat f 23.00 a f 24.00.
Oldemarkt 15 Sept. Rogge f 6.00 a f 6.25. Boter een vierde vat f 48.50.
Heerenveen 15 Sept. Rogge f 5.50 a f .600. Boekweit f 6.00 a f 8.15. Boter een vierde vat f 48.00.
Coevorden, 17 Sept. Rogge f 6.50 a f 7.00 — Boekweit f 5.50 a f 6.60. — Boter per Ned. ⓔ 65 cts.
Nieuwe Rogge f 5.00 a f 5.60.
Amsterdam 17 Sept. Kamper-Eilands HOOI f 14½ f 17½.
TARWE prijshoudend, 130 ⓔ bonte Poolsche f 420, 126 ⓔ Frieсche f 360 f 366 aan de Zaan, per 2400 kilo kilo bonte Poolsche f 392 bij partij.
ROGGE onveranderd met weinig handel; 124 ⓔ oude Pruissische f 213, 121 ⓔ Galatz f 190, 120 ⓔ nieuwe Petersburger f 187, 116 ⓔ dito f 179, 115 116 ⓔ oude dito f 174 f 177; per 2100 kilo 72 kilo Deensche f 195. Op levering per 2100 kilo iets vaster, Sept. f 170, October f 17 f 174; Mei f 179 f 180.
HAVER in een doen per 100 kilo Zweedsche f 10.
BOEKWEIT lager verkocht; 120 ⓔ nieuwe Amersfoortsche en Gooische f 228, 140/2 ⓔ n. dito f 224.
KOOLZAAD op het Najaar flaauw, op het Voorjaar £ lager, op 9 vaten Olie in Sept. £ 70, October £ 70½, Nov £ 71½. April £ 73.
LIJNZAAD lager afgegeven; 104 ⓔ Archangel f 280; in veiling 101 102 ⓔ dito f 9⅛ a f 9¼ per mud.
RAAPOLIE dadelijk slap, op levering nagenoeg onveranderd, op 6 weken f 41¾, Vliegend f 40½; 1o. Oct. f 40⅞; November f 40¾, December f 41¼ Mei f 42.
LIJNOLIE in een doen, op 6 weken f 31½; Vliegend 1o. Oct. f 30, Nov. en December f 30½, Voorjaar f 30 f 31.
HENNEPOLIE op zes weken f 39¾, Vliegend f 38½.
RAAPKOEKEN per 1040 stuks f 70 a f 74
LIJNKOEKEN per 104 stuks f 11 a f 14.
Schiedam 17 Sept. MOUTWIJN f 15.00. — JENEVER f 2050. Amst. proef f 21.75.

242ste Staatsloterij.

Prijzen van f 100 en daarboven. — 5e klasse.
17e lijst.

No. 15966 f 1000 en premie f 30000. No 8101 premie f 3000. No. 5909 f 100.

PRIJS-COURANT DER EFFECTEN
AMSTERDAM, 1860.

	pCt.	17 Sept	18 Sept.
Nederl. W.S.	2½	61 15/16	62 1/8
—	3	74 1/8	74 1/4
	4	97 5/8	97 1/16
Amort. Synd.	3½	91	
Handelm.	4½	128 3/4	129 1/2
O. I. Leening	4	96	96 1/8
Aand. H. Spw.			
—— R. ——	4½		
N. B.	3		
Maats. Weld.			
Rusland,			
Obl Hope	5	100 5/8	100 3/4
Cert. 1831/33	5		84 1/8
Dito 1840	4	76 3/4	
— Or. 2e3e4eL.	4		77 1/2
— 5e L.	4		
— 5e Serie	5		86 1/4
— 1855 6eS.	5	95 11/16	95 13/16
— van Ast.	6	58	58

	pCt.	17 Sept.	18 Sept.
Polen,			
Aand. 8 ser			
Obl.	4		79
Spanje, Obl.	1 3/4	39 1/16	38 1/8
Obligatien	3	47 1/8	
Binnenl.	3	46 1/4	46
Amortisable		22 3/8	22 9/16
Bewijs. Coup.		5 1/16	6 1/8
Oostenrijk,			
Oblig. Goll	5		
—— ——	4	42 1/8	
—— Metal.	5	43 15/16	43 15/16
— RenteA.	5	67	67 1/8
— Nation.	5	52 3/16	52
—— ——	2½	24	24
Belgie, Cert.			
Rothschild	2½	51 1/8	
Portug., Obl.	3	41 1/8	41 1/8
Brazilien	5		
Weener aandeelen	4		

17 Sept.
Oostenrijksche fondsen waren heden merkelijk flaauwer, de prijzen der overigen hebben weinig gevarieërd; de handel was weinig beteekenend.

18 Sept.
Handel en variatien waren onbeduidend, alleen waren Spaansche couponsbewijzen tot hoogere prijzen gevraagd.

Gedrukt bij GRATAMA te Assen